

PODACI O PREDMETU

(IT-05-88/2)

ZDRAVKO TOLIMIR

ZDRAVKO TOLIMIR	
	Pomoćnik komandanta za obavještajno-bezbjednosne poslove Glavnog štaba Vojske Republike Srpske (VRS)
Optužnica	Prvobitna: 8. februar 2005.; operativna optužnica podnesena: 4. novembar 2009.
Uhapšen	31. maj 2007.
Prebačen na MKSJ	1. jun 2007.
Izjašnjanje o krivici	3. jul 2007. nije se izjasnio o krivici. U njegovo ime je uneseno da se ne osjeća krivim.
Početak suđenja	26. februar 2010.
Iznošenje završnih riječi	21.-23. avgust 2012.
Presuda Pretresnog vijeća	12. decembra 2012. osuđen za genocid, udruživanje radi vršenja genocida, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona ili običaja ratovanja
Presuda Žalbenog vijeća	8. aprila 2015. osuđen za genocid, udruživanje radi vršenja genocida, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona ili običaja ratovanja
Kazna	Doživotna kazna zatvora
Premiuo	8. februara 2016. dok je čekao na prebacivanje u državu u kojoj je trebao izdržavati kaznu

OPTUŽNICA

Jedna tačka za genocid (tačka 1)

Jedna tačka za udruživanje radi vršenja genocida (tačka 2)

Pet tačaka za zločine protiv čovječnosti

- Istrebljivanje (tačka 3)
- Ubistvo (tačka 4)
- Progoni (tačka 6)
- Nehumana djela (prisilno premještanje) (tačka 7)
- Deportacija (tačka 8)

Jedna tačka za kršenje zakona ili običaja ratovanja

- Ubistvo (tačka 5)

Navodna odgovornost optuženog

Krivična djela navedena u optužnici odnose se na mjesec od marta do novembra 1995. u enklavama Srebrenica i Žepa, istočna Bosna i Hercegovina, koje je Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija svojim rezolucijama u proljeće 1993. proglasio zaštićenim zonama.

Zdravko Tolimir se teretio kao član dva udružena zločinačka poduhvata (UZP): prvo, UZP ubistva vojno-sposobnih muškaraca bosanskih Muslimana iz srebreničke enklave, približno između 11. jula i 1. novembra 1995. Drugo, udruženi zločinački poduhvat prisilnog uklanjanja i deportacije stanovništva bosanskih Muslimana iz enklava Srebrenice i Žepe, koji je, kako se navodi, započeo izdavanjem Direktive 7 u martu 1995. Direktivu 7 je potpisao predsjednik Republike Srpske (RS), a kulminirala je uklanjanjem stanovništva iz tih enklava u julu 1995.

Optuženi se nadalje teretio za krivičnu odgovornost prema proširenom vidu UZP-a, poznatom kao UZP III. Te optužbe su se odnosile na situaciono uslovljena ubistva manjih grupa vojno sposobnih muškaraca iz Srebrenice (kao predvidiva posljedica oba UZP-a), predvidivo ciljano ubistvo trojice lidera bosanskih Muslimana iz Žepe (kao predvidiva posljedica UZP prisilnog uklanjanja), i druga djela progona (kao predvidive posljedice oba UZP-a).

Optuženi se nije samo teretio za počinjenje tih djela kroz navodno učešće u dva UZP-a, nego i – prema članu 7(1) Statuta - za planiranje, poticanje, naređivanje i na druge oblike pomaganja i podržavanja u planiranju, pripremi i izvršenju krivičnih djela za koja se teretio.

SUĐENJE

Suđenje je počelo 26. februara 2010.

Izvođenje dokaza optužbe završilo je 17. januara 2012.

Izvođenje dokaza odbrane trajalo je od 23. januara do 21. februara 2012.

Strane u postupku iznijele su svoje završne riječi od 21. do 23. avgusta 2012.

Presuda je izrečena 12. decembra 2012.

PRESUDA PRETRESNOG VIJEĆA

Pretresno vijeće je utvrdilo da je već 1992. na najvišim razinama Republike Srpske vladala politika čiji je cilj bio uklanjanje bosanskog muslimanskog stanovništva iz istočne Bosne i Hercegovine. Ta politika je potvrđena Direktivom 7 iz marta 1995., koju je potpisao predsjednik RS Radovan Karadžić, kome su u njenom sastavljanju pomagali razni sektori u Glavnom štabu VRS-a, uključujući i sektor za obavještajne i bezbjednosne poslove, kojem je na čelu bio optuženi.

Sudačka većina je utvrdila da su u istočnoj Bosni u julu 1995. postojala dva udružena zločinačka poduhvata (UZP): UZP ubistva vojno sposobnih muškaraca bosanskih Muslimana iz Srebrenice i UZP prisilnog premještanja bosanskog muslimanskog stanovništva iz Srebrenice i Žepe. Vijeće je konstatovalo da je od 13. jula do nekog dana u avgustu 1995., u toku sprovođenja UZP ubistva, ubijeno najmanje 4.970 muškaraca bosanskih Muslimana. Sudačka većina je naglasila da je to konzervativna procjena najmanjeg broja i da je ukupan broj ubijenih bosanskih Muslimana iz Srebrenice bliži broji od najmanje 6.000 osoba.

Zaključeno je da je Tolimir bio detaljno upoznat sa situacijom na terenu od marta 1995. godine pa nadalje. Zločini koji su počinjeni bili su masovnih razmjera, po svom intenzitetu veoma teški i imali su razorne posljedice. Ta dva zločinačka poduhvata sprovedena su u kratkom vremenskom razdoblju na malom geografskom prostoru. Sudačka većina je zaključila da je optuženi u cijelom tom periodu imao koordinirajuću i rukovodeću ulogu. Osim toga, sudačka većina je zaključila da je on znao za genocidnu namjeru drugih učesnika UZP-a, uključujući i svojih obavještajno-bezbjednosnih organa, koji su bili uključeni u realizaciju tih UZP-a. Vijeće je zaključilo da optuženi ne samo da je znao za genocidnu namjeru drugih već je i sam posjedovao takvu namjeru. Prema tome, proglašen je krivim za krivično djelo genocida. Također je proglašen krivim, u skladu sa III vidom UZP-a, za ubistvo trojice bosanskih Muslimana iz Žepe za koje je sudačka većina zaključila da predstavlja genocid.

Zdravko Tolimir je, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda), proglašen krivim za genocid, udruživanje radi vršenja genocida, zločine protiv čovječnosti i kršenja zakona ili običaja ratovanja. Osuđen je na doživotnu kaznu zatvora.

ŽALBENI POSTUPAK

Tolimir je uložio žalbu na presudu.

Rasprava po žalbi je održana 12. novembra 2014.

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA

Presuda Žalbenog vijeća izrečena je 8. Aprila 2015. Žalbeno vijeće je, u potpunosti ili djelomično, odobrilo žalbene osnove optuženog 6, 10, 12 i 20 (u vezi sa događajima u Žepi i Trnovu). Svi preostali žalbeni osnovi su odbijeni.

Zdravko Tolimir je, na osnovu individualne krivične odgovornosti (član 7(1) Statuta Međunarodnog suda), proglašen krivim za:

- Genocid
- Udruživanje radi vršenja genocida
- Istrebljivanje, progone i nehumana djela/prisilno premještanje (zločini protiv čovječnosti)
- Ubistvo (kršenja zakona ili običaja ratovanja)

Kazna: doživotna kazna zatvora

Sudija Antonetti je priložio djelimično suprotno i djelimično izdvojeno mišljenje.

Sudije Güney i Sekule priložili su djelimično suprotna mišljenja.

Zdravko Tolimir je preminuo 8. februara 2016. dok je čekao na prebacivanje u državu u kojoj je trebao izdržavati kaznu.

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	242
Broj svjedoka tužilaštva	183
Broj dokaznih predmeta tužilaštva	2962
Broj svjedoka odbrane	4
Broj dokaznih predmeta odbrane	533

Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju

Stupite u kontakt sa Službom za medije MKSJ-a na press@icty.org Pratite MKSJ na [Facebooku](#) i [Twitteru](#)